

Zápis z jednání Pracovní skupiny pro čtenářskou gramotnost

*Projekt Místní akční plán vzdělávání pro Hlučínsko západ II
CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0009123*

Místo a čas konání: OÚ Bolatice, 17. 6. 2019, zahájení ve 14 hodin

Seznam účastníků: vizte prezenční listinu

Na začátku všechny přítomné přivítala Hana Paverová, vedoucí projektu MAP II, která poděkovala za účast a dosavadní spolupráci, současně zmínila termín posledního konání pracovní skupiny a projednávaná témata. Následně představila, resp. připomněla body programu a přivítala hosta – paní spisovatelku Evu Tvrdou, které zároveň velice poděkovala za přijaté pozvání na jednání a zejména na společnou diskusi k tématu „kurzy prajštiny“.

Prvním bodem setkání bylo shrnutí dosavadního postupu prací za oblast čtenářské a jazykové gramotnosti (pozn.: pro větší přehlednost bylo přistoupeno k formě výčtu):

a) Metodický den pro učitele českého jazyka aneb Burza nápadů

- H. Paverová uvedla, že náhradní termín (za 28. 3. 2019) byl po domluvě s lektorkami stanoven na **27. 11. 2019**, přičemž jsme vycházeli z nabídnutého časového rozmezí a informací získaných na předchozích setkáních pracovní skupiny (= např. preferovaný den v týdnu středa či čtvrtek);
- Burza nápadů bude probíhat od 9 do cca 15:30 hodin, účastníci si budou vybírat tentokrát nikoli z pěti dílen tři, ale ze čtyř dílen dvě -> témata zůstanou zachována;
- aktuálně se domlouvá jméno autorky, finální program bude znám ještě do konce tohoto školního roku.

b) Dvoudenní jazykové kurzy NJ a AJ pro učitele základních škol

- Hana Paverová v tomto bodě shrnula prozatímně oslovené osoby a organizace, členům PS byly tyto blíže představeny, v případě jednoho osloveného lektora, jenž má zajišťovat kurzy angličtiny pro učitele vyššího stupně, byl představen také jeho YouTube kanál a webová stránka s anotacemi nabízených kurzů (pro potřeby aktivit v rámci MAP by byly kurzy „šité na míru“ našim požadavkům);
- paní Tvrdá navrhla v případě kurzů němčiny oslovit jednu konkrétní lektorku z Ostravské univerzity;
- přesné **termíny** prvních kurzů budou všem školám zaslány v září letošního roku, a to i s ohledem na skutečnost, že někteří lektori prozatím neznají rozvrh hodin na nový školní rok.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Pozornost se dále zaměřila na některé další aktivity mimo oblast čtenářské gramotnosti, avšak s tímto tématem částečně související. Přítomným byly předány informace o **Vlastivědném kufříku**, jenž se realizuje v rámci tématu Udržení a rozvoj regionální identity. H. Paverová připomněla, že se kromě sdíleného (mobilního), resp. zápůjčního kufříku, jenž bude k dispozici pro MŠ a ZŠ (ve dvou verzích) na přelomu roku, v současné době finalizuje kufřík pro každou základní školu. Cílem kufříku je představit žákům spektrum různorodých pramenů, resp. autentických substitutů z Hlučínska a jejich prostřednictvím zpřítomnit minulost interaktivní formou.

Pramenů, a souvisejících tematických okruhů, je přesně 20 – tyto jsou seřazeny chronologicky od pravěku. Bylo uvedeno, že materiály upotřebí nejen učitelé vlastivědy a dějepisu, ale v hojně míře také učitelé občanské výchovy, některé prameny pak v hodinách využijí i učitelé češtiny či matematiky a fyziky. Předání kufříku bude uskutečněno v rámci společného setkání zástupců z každého školy, v rámci akce bude realizována i metodická / praktická ukázka práce s kufříkem. Součástí kufříku jsou rovněž metodické listy s anotacemi, cíli a návodnými otázkami. Po domluvě se členy PS pro udržení a rozvoj regionální identity budou vypsány dva termíny předání – jeden v přípravném týdnu koncem srpna, druhý v září – škola si vybere dle preferencí.

Jako další byla zmíněna aktivita Vlastivěda Hlučínska, která navazuje na učebnici přírodovědy vydanou v loňském roce pod záštitou Sdružení obcí Hlučínska. Bylo připomenuto, že kromě učebnice a pracovních listů vznikne rovněž webový portál s řadou ilustrací, animací, audiovizuálních a obrazových materiálů aj. V současné době se doladuje základní návrh webu (celkový design a členění), pilotní spuštění je předpokládáno začátkem nového školního roku. Součástí aktivity, jak doplnila H. Paverová, jsou také exkurze po vytipovaných lokalitách na Hlučínsku. Paní Šandalová ze ZŠ a MŠ Hlučín-Darkovičky uvedla, že učebnici přírodovědy ve výuce využívají, žáky zaujala, některá obsáhlejší témata pedagogové zkracují dle potřeby. Paní Polomská ze ZŠ Hlučín-Rovněniny dodala, že v případě Vlastivědy Hlučínska se nabízí workshop, resp. metodická hodina pro všechny učitele přímo v dané škole, tj. nejen hromadné předání s praktickou ukázkou, neboť počet osob za každou školu bude na společné akci vždy omezený.

Dalším bodem na programu bylo předání následujících informací k plánovanému semináři ČŠI „**Doporučení ČŠI v oblasti gramotností v rámci projektů MAP II**“, současně byla prezentována oficiální anotace k semináři.

- termín byl stanoven na 15. 10. 2019;
- akce bude společná pro MAP východ a MAP západ;
- primárně je seminář určen členům pracovní skupiny, osloveny ale budou všechny školy na Hlučínsku prostřednictvím ředitelů;
- seminář lektorsky zajišťuje ředitelka krajského inspektorátu, p. PhDr. Hana Slaná

Následně byla s přítomnými členy PS domluvena hodina zahájení semináře – jako optimální se jeví konání semináře v odpoledních hodinách od 13:45/14 hod., a to na místě obvyklém – na OÚ v Bolaticích (obřadní síň).

Po této části následovala diskuze k aktivitě „kurzy prajštiny“, která byla doplněna do přehledu aktivit spolupráce na základě podnětů vznesených na předchozích jednáních Pracovní skupiny pro ČG. H. Paverová zmínila, že úkolem dnešní PS bude společná domluva na konceptu těchto kurzů, minimálně pak jednoho pilotního workshopu. P. Polomská uvedla, že by akce mohla být koncipována jako simulovaná výuková hodina, na základě vlastní zkušenosti a prožitku by tuto mohli učitelé následně překlénout do praxe. Paní Eva Tvrdá poznamenala, že by tuto možnost preferovala až v rámci dalšího, návazného kroku, neboť spousta učitelů na školách na Hlučínsku z mikroregionu nepochází.

Z toho důvodu by v první fázi navrhovala zaměřit se na teoretický základ (co je jazyk, jak se vyvíjí, specifická gramatika prajzského jazyka aj.) spolu se stručným historickým exkurzem (kontextualizací) protkané praktickými ukázkami. Prajšťina jako jazyk zaniká, jsme čechizováni a tlak obecné češtiny je navíc velmi silný. (vs. situace v Polsku, kde je světová literatura překládána do slezštiny). Účelem kurzů nemá být dle p. Tvrdé pokus o konzervování nářečí, ale aktivní vytváření podnětů pro užívání jazyka (uživatelsky se totiž nevyvíjí) – vést děti a žáky k tomu, aby prajštinu užívali cíleně a vytvořit mikroklima pro (znovu)oživení jazyka. Paní Tvrdá dále poznamenala, že neexistuje slovník prajštiny či jazyková učebnice, dostupné materiály jsou spíše jen amatérské. V další fázi, jak pokračovala, by se mohly realizovat např. kroužky prajzského jazyka/slezštiny. Paní Šandalová doplnila, že velmi vítaná jsou také autorská čtení s paní Tvrdou přímo na školách.

V rámci diskuze byla řešena časová dotace a místo konání. Paní Polomská spolu s paní Šandalovou uvedly, že se jako vhodné místo jeví Muzeum Hlučínska, které by se mohlo stát platformou, resp. centrem aktivit souvisejících s regionální identitou (alternativně pro účely konání kurzů prajštiny i skanzen v Bolaticích). Jak se členové PS shodli, důležitá je systematická podpora a kontinuita – Hlučínsko by v tomto ohledu mohlo být příkladem dobré praxe pro další území. Co se časové dotace týče, panovala shoda vyčlenit jedné akci max. dvě hodiny v odpoledních hodinách. Podstatné, jak zmínila paní Polomská, je, aby úvodní hodina prajštiny nebyla příliš teoretická, což by mohlo být kontraproduktivní, ale aby se skutečně zaměřila i na praktické využití ve výuce.

Paní Kobzová ze ZŠ a MŠ Sudice zmínila možnost návazné aktivity v podobě dramatické soutěže / soutěžní přehlídky škol – scénky ve slezském nářečí – po vzoru obdobné akce konané u polských sousedů. V tomto případě by se navázalo aktivitami pro žáky na aktivity určené pro pedagogy, čímž by se poznatky a podněty nabyté na teoretické rovině mohly vzápětí aplikovat do praxe.

První kurz prajštiny se bude po domluvě se členy PS konat buď 4.11., nebo 6.11. – finální termín bude stanoven v září, kdy budou známy rozvrhy hodin, zvolen bude většinou preferovaný termín. Anotace bude všem školám zaslána v průběhu měsíce září.

V rámci předposledního bodu programu H. Paverová stručně shrnula informace k plánovaným **evaluacím**, připomněla všechny cílové skupiny projektu MAP II a uvedla podmínky realizace evaluace. Po domluvě se členy PS byl zvolen následující postup:

- o členové PS a ŘV obdrží návrh harmonogramu a témat evaluace, k němuž se mohou v rámci konzultačního procesu vyjádřit;

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

- o na další pracovní skupině dojde ke společnému projednání a finalizaci.

Za vhodný nástroj evaluace považují členové PS dotazníkové šetření.

Posledním tématem byla oblast **digitální gramotnosti** v souvislosti s ČG. H. Paverová připomněla informace, které zazněly na předchozích pracovních skupinách, zmínila, že jedním z návrhů bylo uspořádat společný workshop na ZŠ a MŠ Ludgeřovice. Paní Grzychová ze ZŠ a MŠ Ludgeřovice tuto informaci potvrdila, jako aktivitu navrhla „Inspirativní odpoledne“ (robotika, dílna čtení s iPadem apod.) s vícero stanovišti (zapojeno bude více kolegů z dané ZŠ). Po společné domluvě byl stanoven termín 30. 9. 2019, a to od 13:30 do 16 hodin. Anotace bude zaslána všem školám via e-mail společně s odkazem na rezervační systém MAS Hlučínsko (sekce MAP II), kde bude možné přihlašování účastníků.

Závěrem H. Paverová shrnula termíny jednotlivých akcí spolu s místem konání:

30. 9.	<i>Inspirativní odpoledne, ZŠ a MŠ Ludgeřovice</i>	-> čtenářská a digitální gramotnost
15. 10.	<i>Seminář ČŠI, OÚ Bolatice</i>	-> čtenářská a matemat. gramotnost
4./6. 11.	<i>Kurz prajštiny, Muzeum Hlučínska (?)</i>	-> čtenářská a jazyková gramotnost
27. 11.	<i>Burza nápadů, KD Bolatice</i>	-> čtenářská gramotnost

Všem přítomným bylo ještě jednou poděkováno za účast, členové realizačního týmu popřáli všem pohodové a ve zdraví prožité prázdniny!

Zápis ze setkání bude všem členů PS zaslán v průběhu týdne, další setkání proběhne koncem září.

Zapsala a zpracovala: Hana Paverová

Datum: 17. 6. 2019